

спрямо тях. Намалява рязко и възможността за случайни полови връзки на момичето преди брака с всички възможни негативни последици. Циганите/ ромите имат свое обяснение за ниската женитбена възраст – традиция, опираща се на опита, запазена и спазвана от столетия. “Пламенната циганска любов е чиста измислица – пише Джипси Петуленгро в книгата си “Цигански живот”. Циганката се омъжва рано, защото знае, че е по-лесно да се ражда на 17, отколкото на 37. Циганката е сляпо привързана към мъжа си. Тя се жени за три неща – да ражда много деца, да бъде другарка на мъжа си и да му помага в работата” (ЦДА ф.526-к, оп.1, а.е.1033).

Самите членове на етноса споделят: “Когато момичето е по-малко, по-лесно свиква с тертипа (реда – б.а.) на свекървата, с новата къща, с новия ред. Трябва да свикне каквото каже свекървата, мъжът й. Да уважава родата на съпруга. Когато е малко, това става по-лесно” (м., 57 г., фичери, Стара Загора).

Ако момчето не се ожени по-рано, докато още не е захитряло, то може да тръгне по кривия път, да не слуша баща си и майка си. Предвид традиционния живот на циганите/ ромите един от начините за опазване „честта” на девойката е да бъде омъжена колкото се може по-рано. През 1930 г. Смаил Мерджанов, 20 годишен чилингир от с. Средец, Старозагорско е женен за 13-годишна и имат вече дете на една годинка (ДВИА Велико Търново, ф. 1967, оп.1, а.е.43, л.256). „На 15 години дойдох тук в къщата, на 16 родих” (ж., 30 г., кв.Факултета, София) (цит. по Петрова, Антонова, Пенчева 2004: 63). “... На 17 родих! 16 карах, на 17 се ожених и родих малка...” (ж., 81 г., лингурари, Варненско). Наблюденията на Петуленгро (Б.Гилиат-Смит) са, че загунджиите се женят на малка възраст – жените не са достатъчно големи, за да раждат деца. В същото време разводите през този период (преди да имат деца) са лесни. Когато обаче се родят две-три деца след ранния брак, разводите стават по-рядко явление (Petulengro 1915-16: 20).

Самите представители на етноса не се притесняват от този факт, а го приемат за напълно нормален. „Средата е такава, мнозинството е такава. На моят брат, онзи дето почина, има внучка, на 13 годинки е и VIII клас не е изкарала, спряха я от училище. Ще я вземат за 20-30 000 лв.” (м., 68 г., бургуджии, с. Морозово, Старозагорско) (цит. по Конович, Ненов 2009: 184).

При сръбските цигани (грастари) женитбената възраст на момичетата е 14-16 години, а за момчетата 16-17 години. Младите на кардарашите от Костинброд (те са от субгрупата на калайджиите) се женят на 15-17 години. В други кардарашки субгрупи пък се срещат символични бракове – прави се годеж и сватба между 8-9 годишни деца, без връзката да бъде консумирана в сексуален план (Марушиакова 1992-в: 82; Марушиакова, Попов 1993: 182). Подобен случай се регистрира сред джанкешите в с. Йоаким Груево. Момиче е сгодено на